

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-170/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-26/24-T

Název	Základní škola Vratimov, Datyňská 690
Sídlo	Datyňská 690, 739 32 Vratimov
E-mail	info@zsvratimov.cz
IČO	47 861 665
Identifikátor	600 134 415
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Darja Kuchařová
Zřizovatel	město Vratimov
Místa inspekční činnosti	Datyňská 690, Vratimov Vratimovská 60, Vratimov–Horní Datyně
Inspekční činnost na místě	24. 1. 2024 – 30. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Vratimov, Datyňská 690, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny.

Základní vzdělávání probíhá ve 22 třídách na dvou místech poskytovaného vzdělávání, 18 tříd je umístěno v budově na adrese Vratimov, Datyňská 690 (dále „ZŠ Vratimov“), z toho jedna je v pavilonu vedle hlavní budovy, čtyři třídy se nacházejí v budově na adrese Vratimov-Horní Datyně, Vratimovská 60 (dále „ZŠ Horní Datyně“). K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 485 žáků, u 56 žáků byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, osm z nich bylo vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu a tři žáci s odlišným mateřským jazykem. Sedm oddělení školní družiny navštěvovalo 179 žáků.

Škola nemá vlastní školní jídelnu, školní stravování je zajištěno ve školní jídelně a školní jídelně – výdejně, které patří jinému právnímu subjektu.

Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na nástěnkách ve vnitřních prostorách budov školy a dostupné na webových stránkách www.zsvratimov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od srpna 2012, při vedení organizace vychází ze zpracované koncepce rozvoje školy, získaných zkušeností a dovedností, které si trvale rozšiřuje průběžným vzděláváním a každodenní praxí. Nejčastěji využívá způsob řízení založený na bezprostředním osobním kontaktu se zaměstnanci i žáky, přičemž důraz klade na příznivé klima a zkvalitnění podmínek pro vzdělávání. Vybrané kompetence účelně delegovala na zástupkyni ředitele a v zájmovém vzdělávání na vedoucí vychovatelku.

Současné složení pedagogického sboru umožňuje v požadovaném rozsahu realizovat základní i zájmové vzdělávání. Tým učitelů, vychovatelek a asistentek pedagoga je doplněn dvěma školními asistentkami a speciální pedagožkou. Základní vzdělávání probíhá podle revidovaného školního vzdělávacího programu, školní družina se řídí vzdělávacím programem pro zájmové vzdělávání. Vedení školy společně s ostatními pedagogy průběžně vyhodnocuje efektivitu vzdělávacích programů, provádí nezbytné aktualizace a úpravy časových dotací předmětů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno podle aktuálních potřeb školy, v dostatečné míře také zohledňuje individuální zájmy vyučujících, což vyplývá z anketního zjišťování, kde uvádějí, že mají možnost ovlivnit četnost i zaměření dalšího vzdělávání. Pro svůj osobní rozvoj pedagogové považují za přínosné vzdělávací akce a spolupráci s kolegy ve škole. Do dalšího vzdělávání se aktivně zapojují i vychovatelky školní družiny.

Předávání organizačních i výukových informací probíhá několikrát ročně na pravidelných jednáních pedagogické rady a pracovních poradách. Metodické orgány jsou funkční, jejich účelnost by zvýšilo sloučení některých předmětových komisí, čítajících malý počet členů, a propojení jednotlivých oblastí vzdělávání. Škola má velmi dobře propracovaný systém pro informovanost zaměstnanců v digitální podobě. Efektivní zpětnou vazbu poskytuje pedagogům hospitační činnost prováděná několikrát ročně vedením školy. Podnětnou výměnu zkušeností, prozatím však využívanou jen v menší míře, zajišťují vzájemné hospitage pedagogů a tandemová výuka.

Prostory základní školy na obou místech poskytovaného vzdělávání procházejí postupnými úpravami. Díky vstřícné spolupráci se zřizovatelem a aktivní účasti v projektech se podařilo vybudovat v ZŠ Vratimov nové odborné učebny (jazykové, multimediální, počítačové, laboratoře, dílny atd.). Vzhledem k rostoucímu počtu žáků jsou však tyto většinou využívány i jako kmenové třídy. Škola je moderně a vkusně vybavená, třídy jsou esteticky a účelně vyzdobeny a velmi dobře vybaveny digitální technikou, množstvím didaktických pomůcek

a výukových materiálů. K aktivnímu odpočinku a podpoře zájmu žáků slouží relaxační plochy na chodbách (šachy, ping pong, čtecí koutek). Ve velké míře převládá spokojenost pedagogů s jejich pracovním zázemím i materiálně-technickým vybavením.

Školní družina zajišťuje ranní i odpolední provoz. Ke svým činnostem využívá většinou kmenové třídy (v budově ZŠ Horní Datyně je nově vybudována samostatná místnost) s pestrým inventářem odpovídajícím nárokům zájmového vzdělávání a i další prostory školy, včetně odborných učeben. V případě příznivého počasí využívá k venkovním aktivitám areál školy, účastníci vzdělávání navštěvují blízké hřiště a koupaliště.

Ředitelka školy účelně hospodáří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky i pedagogy, modernizaci prostor a zkvalitnění výchovy a vzdělávání. K efektivnějšímu naplňování stanovených vzdělávacích cílů a ke zpestření vzdělávací nabídky přispívá vícezdrojové financování i aktivní zapojení školy do projektů. Ty byly zdrojem nejen finančních dotací, ale také inspirativních námětů a další specifické podpory, např. doučování žáků, inovativní vzdělávání, personální podpora (školní asistentky a speciální pedagožka). Rozvoj infromatického myšlení a digitální gramotnost podporuje vybavení informačními a komunikačními technologiemi (notebooky, tablety, robotika). Pro vytváření zdravých stravovacích návyků škola žákům poskytuje v rámci projektů ovoce, zeleninu i mléčné výrobky.

K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou stanovena potřebná pravidla a opatření. Kniha úrazů je vedena na každém pracovišti samostatně a jsou v ní evidovány všechny úrazy a drobná poranění žáků, ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Žáci jsou seznamováni se školním řádem a způsobem přiměřeným jejich věku s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Škola zpracovává analýzu školní úrazovosti. Zvýšená úrazovost souvisí s množstvím sportovních aktivit žáků (např. Den sportu, Olympijský víceboj, zapojení do projektu Česko sportuje). Škola systematicky vytváří vhodné podmínky pro zajištění psychického i fyzického bezpečí žáků a nabízí jim aktivity podporující zdravý životní styl (plavání, lyžařské kurzy, sportovní kroužky, pohyb o přestávce, beseda Vzpoua úrazům). Vstupy do budov školy byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitace proběhly napříč ročníky na obou místech poskytovaného vzdělávání ve třídách prvního i druhého stupně u přítomných učitelů. Společným pozitivním znakem výuky i souvisejících činností byla příznivá atmosféra mezi vyučujícími a žáky, většinou s důrazem na respektování dohodnutých pravidel. Při organizaci činností v hodinách byly účelně voleny formy a metody práce podporující aktivní přístup žáků a jejich spolupráci. Efektivně byla kombinována frontální výuka, samostatná práce, spolupráce ve skupinách nebo dvojicích, jejich střídání umožňovalo rozvoj potřebných kompetencí a dovedností napříč předměty. Žáci zodpovědně plnili úkoly dle pokynů vyučujících, učili se pracovat s chybou a analyzovat její příčinu. Komunikovali mezi sebou na úrovni odpovídající dosaženému věku, měli dostatek příležitostí vyslovit vlastní názor nebo položit dotaz. Připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a pochopení nového učiva. Motivační prvky, didaktické hry, střídání různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chviliek zejména u mladších žáků udržovaly jejich pozornost. Požadavky kladené na žáky byly většinou přiměřené a srozumitelné, navazovaly na jejich

znalosti z předcházejících hodin i osobní zkušenosti. Podnětné, ale méně časté, bylo propojení probíraného učiva v souvislostech s reálným životem. Účelná byla praktická výuka podporující zručnost a rozvoj polytechnických dovedností. Poměrně často zařazovali vyučující efektivní metody cíleně rozvíjející schopnosti kritického myšlení, účinně se vyskytovalo objevování nových poznatků bádáním. Ve výuce byla využívána diferenciací vzdělávacích cílů spojená s rozdílnou náročností zadávaných úloh dle individuálních schopností žáků. Potřebnou názornost dostatečně zabezpečovalo vhodné využití didaktických pomůcek, efektivně byly využívány elektronické verze učebnic k názornému vysvětlování a průběžné kontrole práce žáků. Digitální technologie byly ve výuce využívány, převládalo však předkládání údajů a informací žákům pedagogy, naopak příležitosti na jejich vyhledávání a získávání z různých zdrojů, utřídění podle důležitosti a využití samotnými žáky byly ojedinelé. Průběžně byl žákům dáván prostor pro sebehodnocení, způsob odpovídal věku žáků, byly využity i příležitosti k vzájemnému hodnocení. Pečlivě promyšlená výuka v jednotlivých vzdělávacích oblastech směřovala k dosažení stanovených cílů, v závěru výuky však zpravidla chyběl přiměřený časový prostor pro vyjádření individuálních pocitů žáků, na celkové shrnutí a vyhodnocení cílů samotnými žáky. Velkým přínosem pro výuku anglického jazyka jsou hodiny vedené rodilým mluvčím, který svým profesionálním a komunikativním přístupem žáky podněcuje k osvojování jazykových dovedností.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami odpovídala charakteru a náročnosti vyučovacích hodin, většinou byla prováděna zodpovědně. Vyučující dokázali reagovat na aktuální potřeby žáků, v konkrétních případech fungovala přínosná spolupráce mezi vyučujícími a asistenty pedagoga.

V průběhu hospitací ve školní družině probíhaly odpočinkové činnosti, na které navazovaly řízené aktivity poskytující prostor pro rozvoj individuálních zájmů. Žáci byli cíleně vedeni k samostatnosti i spolupráci v menších skupinách. Prostřednictvím nabízených aktivit byl podporován rozvoj kreativity, komunikačních i sociálních dovedností účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků ve škole probíhá na úrovni jednotlivých učitelů, metodických orgánů a na jednáních pedagogické rady. Pedagogové si udržují přehled o aktuální úrovni znalostí a dovedností žáků. Standardní hodnotící nástroje odpovídají jejich věku a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky, krátké nebo rozsáhlejší písemné práce v hodině a hodnocení portfolií žáků. Interní zjišťování výsledků žáků je podpořeno systematickým porovnáváním výsledků srovnávacích prověrek, vytvářených v rámci metodických orgánů, analýzou jejich výsledků a porovnáváním s klasifikací ve vybraných předmětech a ročnících (český jazyk a matematika ve 2. – 9. ročníku, anglický jazyk ve 3. – 9. ročníku, přírodopis v 7. ročníku, dějepis a fyzika v 8. ročníku a chemie a německý jazyk v 9. ročníku).

Výsledky vzdělávání jsou v posledních letech stabilní. V závěru školního roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 77 % žáků, neprospívající žáci byli pouze čtyři, v 1. pololetí školního roku 2023/2024 stoupl počet žáků s vyznamenáním na 80 %, neprospívajících bylo opět necelé jedno procento, sedm žáků však bylo nehodnoceno. Neomluvená absence se vyskytla v několika případech, byla podle potřeby řešena ve spolupráci s příslušnými orgány. Výchovná opatření slouží jako motivační nástroj, po doporučení z minulé inspekční

činnosti došlo k výraznému posunu s důrazem na pozitivní motivaci žáků a výrazně převažují pochvaly nad kázeňskými opatřeními.

Škola se zapojila do externího výběrového zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. ročníku ve školním roce 2021/2022 zacíleném na český jazyk, matematiku a dovednosti usnadňující učení, jejich výsledky byly průměrné až podprůměrné. Pedagogové věnují dostatečnou pozornost přípravě žáků na přijímací zkoušky na střední školu, pro zájemce z řad žáků 8. a 9. ročníků škola rovněž umožňuje výběrové testování z nabídky komerčních firem. Ve školním roce 2022/2023 bylo 72 % žáků 9. ročníku přijato do maturitních oborů, 10 žáků bylo přijato na víceletá gymnázia. Informace o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání získává škola především při osobním kontaktu s absolventy. Pro případné rozšíření výběru externích testovacích nástrojů je možné využít srovnání výsledků vzdělávání žáků s ostatními školami podobného typu nebo hledat inspiraci například v uvolněných úlohách z mezinárodních šetření.

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení zástupkyně ředitelky, která je zároveň speciální pedagožkou a výchovnou poradkyní, kariérový poradce a metodik prevence. Tým od školního roku 2023/2024 posílila speciální pedagožka, která se postupně zaměřuje na metodickou pomoc pedagogů nejen při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i na účelnější podporu žáků nadaných. V případě potřeby se setkávají, konzultují postupy při prevenci školní neúspěšnosti a vedou si evidenci vývoje náročného chování žáků. Vzniklé situace bezodkladně řeší podle nastavených pravidel. Přínosná je spolupráce s externími odborníky. Kompetence jednotlivých členů pracoviště však nejsou rovnoměrně rozděleny, je vhodné delegovat více úkolů a kompetencí zajišťovaných zástupkyní ředitelky mezi ostatní členy, případně mezi další pedagogy. Podpora správných vzorů chování pomáhá vytvářet žádoucí vztahy a upevňovat příznivé klima v třídních kolektivech. Vstřícný přístup pedagogů ocenili žáci i v dotazníkovém šetření provedeném během inspekční činnosti. Velmi podnětná je práce žakovského parlamentu (vede jej koordinátorka z řad pedagogů společně s ředitelkou školy), jeho členové navrhují a organizují akce, které podporují příznivé vztahy a spolupráci žáků napříč ročníky, svými nápady se spolupodílí na životě školy (zajištění kolárny). Spolupracují s Dětským zastupitelstvem města Vratimova.

Činnosti ve školní družině volně navazují na základní vzdělávání, hravou formou rozšiřují vědomosti, zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků a přispívají k aktivnímu a smysluplnému využití volného času. Ke zvyšování účinnosti zájmového vzdělávání přispívá úzká součinnost se základní školou v oblasti organizace soutěží a mimoškolních aktivit a spolupráce.

Pro většinu žáků škola poskytuje podnětné prostředí k dosahování dobrých výsledků. Žáci jsou podporováni k účasti ve vědomostních, dovednostních a sportovních soutěžích a olympiádách. Cílená podpora velkého počtu žáků v účasti na soutěžích i různých akcích (projektové dny, umělecké aktivity, výjezdy do zahraničí, mezinárodní výměnné pobyty, adaptační kurzy, kroužky, akademie apod.) pomáhá formovat a rozvíjet jejich osobnostní růst, nadání i studijní předpoklady a přispívá k reprezentaci školy, města i regionu (Region Slezská brána).

Důraz klade škola na své aktivní zapojení do místního kulturního a společenského života, čímž přispívá k formování občanských kompetencí žáků. K naplňování školních vzdělávacích programů a dobrým výsledkům vzdělávání přispívá přínosná spolupráce s mnoha partnery, místními spolky a organizacemi (policie, hasiči, zahrádkáři, myslivci, sportovní kluby, kulturní instituce apod.) i se školami různého typu (i na mezinárodní úrovni). Příkladná je spolupráce s Klubem rodičů a přátel školy, který se podílí na organizaci společných akcí pro širokou veřejnost a podpoře vzdělávacích aktivit pro žáky.

O výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím elektronických žákovských knížek, informace o aktivitách a činnosti školy jsou dostupné na webových stránkách školy a v tisku (Vratimovský zpravodaj).

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti se škole ve většině případů podařilo splnit doporučení pro zlepšení činnosti školy (vzdělávání pedagogů v oblasti forem a metod výuky podporujících aktivizaci, vzájemnou komunikaci a spolupráci žáků, specializační studium pro metodika prevence, v systému udělování výchovných opatření podpořit úspěchy a pozitivní projevy žáků)
- Posílení bezpečnosti zavedením elektronického čipového systému pro docházku ve školní družině
- Využití elektronického školního informačního systému (žakovské knížky, informovanost zákonných zástupců, třídní knihy) a vnitřního systému pro informovanost zaměstnanců
- Nárůst počtu žáků, tříd a s tím související počet pedagogických pracovníků
- Personální posílení funkce speciálního pedagoga
- Využívání rodilého mluvčího ve výuce anglického jazyka

Silné stránky

- Velmi dobrá a promyšlená spolupráce s partnery rozvíjí sociální a osobnostní kompetence žáků a posiluje sounáležitost s obcí. (1.5)
- Aktivní zapojení vedení školy do projektů a výrazná podpora zřizovatele vede ke zlepšování materiálního vybavení a vytváří příznivé podmínky k naplňování vzdělávacích programů. (2.4)
- Pedagogové nabízejí žákům aktivity, které posilují jejich sebepojetí a sebevědomí a učí je vzájemně spolupracovat a respektovat druhé. (4.4)
- Žáci jsou motivováni k dosahování dobrých výsledků, dlouhodobě se co nejvyšší počet žáků aktivně zapojuje do přehlídek, projektových dnů a soutěží s ohledem na jejich individuální předpoklady. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Při organizaci vyučovací jednotky většinou chybí dostatek času pro závěrečné shrnutí a vyjádření žáků k dosaženým cílům, méně je ve výuce viditelné propojení souvislostí s praktickým životem. (4.1)
- Ojedinele jsou zařazovány vzdělávací strategie umožňující žákům práci s více informačními zdroji, jejich vyhledávání, třídění a analýzu. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Ponechávat časový prostor pro závěrečné shrnutí a vyjádření žáků k dosaženým cílům a častěji upozorňovat žáky na souvislosti toho, co se naučili ve škole, s běžnými reálnými situacemi.
- Rozvíjet schopnost žáků účelně využívat různé informační zdroje a s tím související využití didaktické techniky samotnými žáky.
- Zvážit delegování úkolů mezi více členů širšího vedení, školního poradenského pracoviště a vedoucí metodických orgánů (práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).
- Upravit propojení oblastí metodických orgánů (informatiku propojit s ostatními předměty, provázat spolupráci orgánů 1. a 2. stupně v českém jazyce a matematice, snížit počet předmětových komisí s malým počtem jejich členů).
- Ověřovat výsledky vzdělávání žáků ve spolupráci se školami podobného typu nebo širším zapojením do externího testování, případně využitím uvolněných úloh z mezinárodních testování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní školu a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2023/2024
2. Třídní knihy základní školy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
3. Přehledy výchovně vzdělávací práce a dokumentace školní družiny vedená ve školním roce 2023/2024
4. Koncepce rozvoje školy
5. Plán práce školy ve školním roce 2023/2024
6. Školní matrika (vzorek)
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2023/2024 a realizované vzdělávací akce ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
10. Zápisy z jednání metodických orgánů (vzorek)
11. Hospitační záznamy v základní škole za školní rok 2023/2024 (vzorek)

12. Záznamy z jednání pedagogické rady a porad vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Organizační řád školy platný ve školním roce 2023/2024
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
15. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
16. Dokumentace vztahující se k finančním a materiálním podmínkám školy pro školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Lazarová, školní inspektorka

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D., školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

15. 2. 2024